EDIȚIE ÎN LIMBA ROMÂNĂ

فضل المدينة وآداب سكناها وزيارتها

Faḍl al-Madīnah wa-ādāb suknāhā wa-ziyāratihā

VIRTUȚILE MEDINEI ȘI BUNA PURTARE

ʿABD AL-MUḤSIN
AL-ʿABBĀD

INSTITUTUL TAWHID
tawhid.ro

ʿAbd al-Muḥsin ibn Ḥamad al-ʿAbbād al-Badr

Virtuțile Medinei și buna purtare a locuitorilor și vizitatorilor ei

فضل المدينة وآداب سكناها وزيارتها

Faḍl al-Madīnah wa-ādāb suknāhā wa-ziyāratihā

Traducere: Institutul Tawhid

Institutul Tawhid
România · 2026

Titlul original: فضل المدينة وآداب سكناها وزيارتها
Ediția I
Traducerea în limba română: Institutul Tawhid. Distribuție gratuită.
Textul arab al citatelor coranice: Tanzil Project (https://tanzil.net), Uthmani 1.1, licență CC BY 3.0.
Ediția-sursă: Faḍl al-Madīnah wa-ādāb suknāhā wa-ziyāratihā, textul arab integral al lui ʿAbd al-Muḥsin ibn Ḥamad al-ʿAbbād, PDF de 38 de pagini și fișier DOCX, IslamHouse.
Institutul Tawhid · https://www.tawhid.ro

Cuprins

Introducere 1
1 Virtuțile Medinei 3
2 Cele două moschei de seamă 8
3 Buna purtare a celor care locuiesc în Medina 14
4 Vizitarea Medinei și salutul adresat Profetului ﷺ 20
5 Vizita inovatoare și lucrurile de care trebuie să ne ferim 26
6 Vizitarea cimitirelor și rugăciunea pentru cei morți 35
Glosar 39
Bibliografie 40
Indice 41

Introducere

Toată lauda I se cuvine lui Allah! Îl lăudăm, Îi cerem ajutorul și iertarea și căutăm adăpost la Allah de răul sufletelor noastre și de faptele noastre rele. Pe cel pe care Allah îl călăuzește nimeni nu-l poate rătăci, iar pe cel pe care El îl lasă în rătăcire nimeni nu-l poate călăuzi. Mărturisesc că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah, Unicul, fără asociat, și mărturisesc că Muḥammad este robul și Trimisul Său, prietenul Său apropiat și alesul Său dintre făpturi. Allah l-a trimis înainte de venirea Ceasului, ca vestitor al veștilor bune și prevenitor, ca unul care cheamă la Allah cu îngăduința Sa și ca o făclie luminoasă. El și-a îndrumat comunitatea spre orice bine și a prevenit-o împotriva oricărui rău. O, Allah, revarsă rugăciunile, pacea și binecuvântarea Ta asupra lui, asupra familiei sale, a companionilor săi și a celor care îi urmează calea și se călăuzesc după îndrumarea sa până în Ziua Judecății. În cele ce urmează:

Orașul nobilului Trimis ﷺ, Ṭaybah cea bună, este locul pogorârii revelației și al coborârii lui Gabriel cel demn de încredere la nobilul Trimis ﷺ. El este adăpostul credinței, locul de întâlnire al emigranților și al anșărilor, patria celor care au primit atât locuința, cât și credința. Este prima capitală a musulmanilor. Aici au fost legate stindardele luptei pe calea lui Allah și de aici au pornit oștile adevărului, pentru a-i scoate pe oameni din întuneric la lumină. De aici a strălucit lumina, iar pământul a fost luminat de lumina călăuzirii. Este ținutul emigrării Alesului ﷺ: aici a emigrat, aici și-a trăit ultima parte a vieții, aici a murit și a fost înmormântat și de aici va fi înviat. Mormântul său va fi primul care se va deschide, lăsându-și ocupantul să iasă. În afară de mormântul său ﷺ, locul mormântului niciunui alt profet nu poate fi stabilit cu certitudine.

Allah a înnobilat și a cinstit acest oraș binecuvântat, făcându-l cel mai bun dintre locuri după Makkah. Superioritatea cetății

Makkah față de Medina este dovedită de cuvintele nobilului Trimis ﷺ atunci când necredincioșii l-au silit să plece din ea și s-a îndreptat, emigrând, către Medina. Adresându-se cetății Makkah, el a spus: *„Pe Allah, tu ești cel mai bun pământ al lui Allah și pământul cel mai iubit de Allah! Dacă nu aș fi fost silit să plec din tine, nu aș fi plecat."* Relatat de al-Tirmidhī și Ibn Mājah; este un hadith autentic.

Cât despre relatarea atribuită Trimisului ﷺ potrivit căreia Profetul ﷺ s-ar fi rugat spunând: *„O, Allah, Tu m-ai scos din ținutul cel mai iubit de mine — adică Makkah —, așază-mă, așadar, în ținutul cel mai iubit de Tine — adică Medina"*, aceasta este o relatare inventată. Nici sensul ei nu este corect, deoarece arată că locul cel mai iubit de Allah ar fi altul decât cel mai iubit de Trimisul lui Allah ﷺ și că locul cel mai iubit de Trimis ar fi altul decât cel mai iubit de Allah. Se știe însă că iubirea Trimisului ﷺ urmează iubirea lui Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul; ceea ce este cel mai iubit de Allah nu este altceva decât ceea ce este cel mai iubit de Trimisul ﷺ.

Am socotit potrivit să scriu acest tratat despre virtuțile acestui oraș binecuvântat și despre buna purtare a celor care locuiesc în el și a celor care îl vizitează. Voi aminti câteva dintre virtuțile sale, apoi câteva dintre regulile bunei purtări ale locuitorilor săi și, în cele din urmă, câteva dintre regulile bunei purtări ale vizitatorilor săi.

1 Virtuțile Medinei

Printre virtuțile acestui oraș binecuvântat se numără faptul că Allah Preaînaltul l-a făcut un sanctuar sigur, așa cum a făcut din Makkah un sanctuar sigur. De la nobilul Profet ﷺ s-a relatat că a spus: *„Ibrāhīm a declarat Makkah sanctuar, iar eu am declarat Medina sanctuar."* Relatat de Muslim. Prin această declarare a caracterului sacru, atribuită lui Muḥammad ﷺ și lui Ibrāhīm ﷺ, se înțelege aducerea lui la cunoștința oamenilor. Altfel, caracterul sacru este stabilit de Allah, Atotputernicul și Mărețul: El este Cel care a făcut din fiecare dintre cele două locuri un sanctuar.

Allah, Atotputernicul și Mărețul, a deosebit aceste două orașe de toate celelalte prin această însușire, și anume caracterul de sanctuar. Nu există nicio dovadă autentică prin care să fie stabilit un asemenea caracter pentru alt loc decât Makkah și Medina. Expresia răspândită printre mulți oameni, potrivit căreia Moscheea al-Aqṣā ar fi *„al treilea dintre cele două sanctuare"*, este una dintre greșelile obișnuite: cele două sanctuare nu au un al treilea. Expresia corectă este *„al treilea alături de cele două moschei"*, adică alături de cele două moschei cinstite și mărețe. De la Profet ﷺ s-a relatat ceea ce dovedește meritul acestor trei moschei și al călătoriei către ele pentru a împlini rugăciunea acolo. El ﷺ a spus: *„Nu se pornește în călătorie decât către trei moschei: Moscheea cea Sfântă, această moschee a mea și Moscheea al-Aqṣā."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Sanctuarul din Makkah și cel din Medina înseamnă întregul teritoriu cuprins între hotarele stabilite pentru fiecare dintre ele. Acesta este sanctuarul. Numirea numai a Moscheii Profetului drept *„sanctuar"* este o altă greșeală răspândită: nu doar ea constituie sanctuarul, ci întreaga Medină cuprinsă între ʿAyr și Thawr și între cele două câmpuri vulcanice ale sale. El ﷺ a spus: *„Medina este un sanctuar între ʿAyr și Thawr."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim. Și a spus ﷺ: *„Am declarat sacru teritoriul*

dintre cele două câmpuri vulcanice ale Medinei: să nu-i fie tăiați arborii spinoși și să nu-i fie omorât vânatul." Relatat de Muslim.

Se știe că, în vremea noastră, Medina s-a extins atât de mult încât o parte a ei a depășit hotarele sanctuarului. De aceea, nu se poate spune că toate clădirile aflate în Medina sunt în sanctuar. Ceea ce se află între hotarele sanctuarului face parte din el, iar ceea ce se află în afara acestor hotare aparține Medinei, însă nu este numit parte a sanctuarului.

De la nobilul Profet ﷺ, în precizarea hotarelor sanctuarului Medinei, s-a relatat că acesta este teritoriul dintre cele două câmpuri vulcanice, dintre cele două ḥarrah, dintre cei doi munți ori dintre ʿAyr și Thawr. Aceste formulări nu se contrazic și nu sunt incoerente: întinderea mai mică este cuprinsă în cea mai mare. Teritoriul dintre cele două câmpuri vulcanice este sanctuar, cel dintre cele două ḥarrah este sanctuar, iar cel dintre ʿAyr și Thawr este sanctuar. Dacă există îndoială cu privire la un loc, care ar putea să fie în sanctuar sau în afara lui, cel mai potrivit este să fie socotit dintre lucrurile îndoielnice. Nobilul Profet ﷺ a arătat cum trebuie procedat cu acestea: cu precauție. În hadithul lui al-Nuʿmān ibn Bashīr, a cărui autenticitate este unanim recunoscută de al-Bukhārī și Muslim, Profetul ﷺ a spus:

> *„Cel care se ferește de lucrurile îndoielnice își apără religia și onoarea, iar cel care cade în lucrurile îndoielnice cade în ceea ce este oprit."*

Printre virtuțile relatate cu privire la acest oraș binecuvântat se numără și faptul că Profetul ﷺ l-a numit *„Ṭaybah"* și *„Ṭābah"*. Mai mult, în Ṣaḥīḥ Muslim s-a consemnat că Allah l-a numit *„Ṭābah"*. Profetul ﷺ a spus: *„Allah a numit Medina Ṭābah."* Ambele denumiri sunt derivate din cuvântul care înseamnă *„bun"* și exprimă bunătatea: sunt două nume bune, date unui loc bun.

Printre virtuțile sale se numără faptul că aici se retrage credința, după cum a spus ﷺ: *„Credința se retrage la Medina așa cum șarpele se retrage în vizuina sa."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Aceasta înseamnă că credința se îndreaptă către ea și se află în ea, iar musulmanii vin și se îndreaptă către ea, împinși de credință și de iubirea pentru acest loc binecuvântat, căruia Allah, Atotputernicul și Mărețul, i-a dat caracter sacru.
Printre virtuțile sale se numără și relatarea în care Profetul ﷺ a descris-o drept un oraș care le mistuie pe celelalte orașe. El ﷺ a spus:

„Mi s-a poruncit să merg într-un oraș care le mistuie pe celelalte orașe [adică i s-a poruncit să emigreze în acest oraș care le mistuie pe celelalte]. Ei îl numesc Yathrib, dar el este Medina."

Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Cuvintele sale ﷺ *„le mistuie pe celelalte orașe"* au fost explicate în sensul că ea le învinge și dobândește întâietate asupra lor. Au fost explicate și în sensul că în ea sunt aduse și strânse prăzile dobândite în lupta pe calea lui Allah. Ambele lucruri s-au petrecut. Acest oraș le-a biruit pe celelalte: din el au pornit călăuzitorii care îndreptau oamenii și oștile cuceritoare, scoțându-i pe oameni, cu îngăduința Domnului lor, din întuneric la lumină. Oamenii au intrat astfel în religia lui Allah, Atotputernicul și Mărețul. Orice bine care a ajuns la locuitorii pământului a pornit din acest oraș binecuvântat, orașul Trimisului ﷺ. Așadar, faptul că *„le mistuie pe celelalte orașe"* se adeverește prin biruința sa asupra lor, așa cum s-a întâmplat în prima epocă, pe vremea primei generații de companioni ai Trimisului lui Allah ﷺ și a califilor drept călăuziți, Allah să fie mulțumit de ei și să-i mulțumească. De asemenea, se adeverește prin dobândirea prăzilor și aducerea lor aici. Și aceasta s-a petrecut: Profetul ﷺ a vestit cheltuirea comorilor lui Kisrā și ale Cezarului pe calea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, iar acest lucru s-a împlinit. Comorile au fost aduse în acest oraș binecuvântat și împărțite prin mâinile lui al-Fārūq, Allah Preaînaltul să fie mulțumit de el și să-l mulțumească.

Printre virtuțile sale se numără faptul că Profetul ﷺ i-a îndemnat pe oameni să rabde necazurile și greutățile ei, spunând: *„Medina este mai bună pentru ei, dacă ar ști!"* A spus aceasta despre cei care se gândeau să plece din Medina către locuri unde ar fi găsit bunăstare, belșug al mijloacelor de trai și multă avere. Profetul ﷺ a spus:

„Medina este mai bună pentru ei, dacă ar ști! Nimeni nu o părăsește, întorcându-i spatele, fără ca Allah să aducă în ea pe altcineva mai bun decât el. Și nimeni nu rămâne statornic în necazurile și greutățile ei fără ca eu să-i fiu mijlocitor ori martor în Ziua Învierii."

Relatat de Muslim.

Aceasta ne arată virtutea orașului și meritul răbdării în strâmtorare, necaz, greutate și lipsuri, dacă acestea îl ajung pe cineva. Ele nu trebuie să-l împingă să plece din Medina în altă parte, în căutarea bunăstării și a belșugului mijloacelor de trai. Dimpotrivă, să rabde ceea ce i se întâmplă aici: i-a fost făgăduită această mare răsplată și această bogată recompensă de la Allah, Preaslăvitul și Preaînaltul.

Printre virtuțile sale se numără faptul că Profetul ﷺ i-a arătat însemnătatea și gravitatea săvârșirii unor fărădelegi în ea, atunci când i-a precizat caracterul sacru: *„Medina este un sanctuar între ʿAyr și Thawr. Cine săvârșește în ea o fărădelege sau adăpostește un făptaș să fie lovit de blestemul lui Allah, al îngerilor și al tuturor oamenilor. Allah nu va primi de la el nici faptă obligatorie, nici faptă voluntară."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Printre virtuțile sale se numără rugăciunile prin care Profetul ﷺ a cerut binecuvântare pentru ea. Între acestea se află cuvintele sale ﷺ: *„O, Allah, binecuvântează-ne roadele, binecuvântează-ne orașul, binecuvântează-ne ṣāʿ-ul și binecuvântează-ne mudd-ul."* Relatat de Muslim.

Printre virtuțile sale se numără faptul că în ea nu vor pătrunde ciuma și nici al-Dajjāl. El ﷺ a spus: *„La intrările Medinei se află îngeri; în ea nu vor pătrunde ciuma și nici al-Dajjāl."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Hadithurile despre virtuțile Medinei sunt foarte numeroase. Cele amintite reprezintă o parte dintre relatările aflate în cele două Ṣaḥīḥ-uri ori în unul dintre ele.

Printre cele mai bune lucrări alcătuite despre virtuțile Medinei se află cartea pregătită de shaykhul doctor Ṣāliḥ ibn Ḥāmid al-Rifāʿī pentru obținerea doctoratului la Universitatea Islamică din Medina, intitulată Al-Aḥādīth al-wāridah fī faḍāʾil al-Madīnah: jamʿan wa-dirāsatan — *„Hadithurile despre virtuțile Medinei: culegere și studiu”*. Le recomand celor care caută cunoașterea să o consulte și să se folosească de ea.

2 Cele două moschei de seamă

În acest oraș se află două moschei mărețe:

Moscheea nobilului Trimis ﷺ și Moscheea Qubā'.

În privința Moscheii nobilului Trimis ﷺ s-au relatat hadithuri care îi arată meritul, printre care cuvintele sale ﷺ: *„Nu se pornește în călătorie decât către trei moschei: Moscheea cea Sfântă, această moschee a mea și Moscheea al-Aqṣā."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Așadar, în acest oraș se află una dintre cele trei moschei construite de profeți, singurele către care se pornește într-o asemenea călătorie.

De asemenea, s-a relatat ceea ce arată meritul rugăciunii împlinite în ea: aceasta este mai bună decât o mie de rugăciuni. El ﷺ a spus: *„O rugăciune în această moschee a mea este mai bună decât o mie de rugăciuni în oricare altă moschee, în afară de Moscheea cea Sfântă."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Acesta este un mare merit și un prilej de câștig pentru Viața de Apoi. Câștigurile se înmulțesc aici: nu de zeci ori de sute de ori, ci de mai mult de o mie de ori.

Se știe că negustorii acestei lumi, atunci când află că mărfurile lor se vor vinde bine într-un anumit loc și într-o anumită perioadă, se pregătesc și fac totul pentru acel prilej, chiar dacă profitul ar fi numai jumătate din valoarea mărfii sau de două ori valoarea ei. Cum să fie, așadar, aici, unde câștigul în Viața de Apoi nu este de zece ori, nici de o sută, nici de cinci sute ori de șase sute, ci de mai mult de o mie de ori?!

În privința acestei moschei binecuvântate trebuie atrasă atenția asupra câtorva lucruri:

Primul: înmulțirea răsplății rugăciunii în ea de mai mult de o mie de ori nu privește numai rugăciunile obligatorii, cu

excluderea celor voluntare, și nici numai pe cele voluntare, cu excluderea celor obligatorii. Ea le cuprinde pe amândouă, deoarece cuvântul *„rugăciune”* din spusele sale ﷺ este neîngrădit. O rugăciune obligatorie valorează o mie de rugăciuni obligatorii, iar o rugăciune voluntară, o mie de rugăciuni voluntare.

Al doilea: înmulțirea amintită în hadith nu este limitată la suprafața care alcătuia moscheea în vremea sa ﷺ, ci o cuprinde pe aceasta și toate extinderile adăugate moscheii. Dovada este că cei doi califi drept călăuziți, ʿUmar și ʿUthmān, Allah să fie mulțumit de ei, au extins moscheea în partea din față. Se știe că imamul și rândurile din imediata lui apropiere se află în această extindere, în afara moscheii din vremea sa ﷺ. Dacă extinderea nu ar avea aceeași rânduială ca partea inițială, acești doi califi nu ar fi extins moscheea în partea din față. Pe atunci erau prezenți numeroși companioni și niciunul nu s-a împotrivit faptei lor. Aceasta dovedește limpede că înmulțirea răsplății nu este limitată la suprafața moscheii din vremea sa ﷺ.

Al treilea: în moschee se află un loc pe care Trimisul lui Allah ﷺ l-a descris drept o grădină dintre grădinile Paradisului, spunând: *„Între casa mea și amvonul meu este o grădină dintre grădinile Paradisului.”* Relatat de al-Bukhārī și Muslim. Faptul că acest loc, spre deosebire de restul moscheii, a fost numit astfel îi arată meritul și deosebirea. Se poate beneficia de aceasta împlinind rugăciuni voluntare, pomenindu-L pe Allah și citind Coranul acolo, dacă nimănui nu i se pricinuiește vreun rău în acel loc ori pe drumul către el. În schimb, este mai bine ca rugăciunea obligatorie să fie împlinită în rândurile din față, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Cele mai bune rânduri ale bărbaților sunt cele dintâi, iar cele mai puțin bune sunt cele din urmă.”* Relatat de Muslim. Și a spus ﷺ: *„Dacă oamenii ar ști ce răsplată se află în chemarea la rugăciune și în primul rând, apoi nu ar găsi altă cale de a le dobândi decât tragerea la sorți, ar trage la sorți pentru ele.”* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Al patrulea: când Moscheea Profetului se umple de oameni care se roagă, cel care sosește târziu poate să se roage pe străzi, urmând rugăciunea imamului, în cele trei direcții, în afara părții

din față. El va avea răsplata rugăciunii în adunare. Înmulțirea răsplății de mai mult de o mie de ori este însă rezervată celui care se roagă în moschee, potrivit cuvintelor Profetului ﷺ: *„O rugăciune în această moschee a mea este mai bună decât o mie de rugăciuni în oricare altă moschee, în afară de Moscheea cea Sfântă."* Cel care se roagă pe străzi nu se roagă în moscheea sa și, prin urmare, nu dobândește această înmulțire.

Al cincilea: printre mulți oameni s-a răspândit ideea că cel care vine la Medina trebuie să împlinească patruzeci de rugăciuni în Moscheea Trimisului ﷺ, pe baza unui hadith din Musnad-ul imamului Aḥmad, relatat de Anas, Allah să fie mulțumit de el, de la Profet ﷺ: *„Cel care împlinește în moscheea mea patruzeci de rugăciuni, fără să-i scape nicio rugăciune, va avea scrisă izbăvirea de Foc, salvarea de pedeapsă și eliberarea de ipocrizie."* Acesta este însă un hadith slab, pe care nu se poate întemeia o dovadă. Lucrul este îngăduit într-un cadru larg: cel care vine la Medina nu este obligat la un anumit număr de rugăciuni în moscheea sa ﷺ. Dimpotrivă, fiecare rugăciune împlinită în ea este mai bună decât o mie de rugăciuni, fără stabilirea sau impunerea unui anumit număr.

Al șaselea: mulți musulmani, din numeroase țări islamice, au fost încercați prin construirea moscheilor peste morminte ori prin îngroparea morților în moschei. Unii dintre ei se pot agăța, pentru a îndreptăți aceasta, de faptul că mormântul său ﷺ se află în moscheea sa. Răspunsul la această îndoială este că Profetul ﷺ a construit moscheea la sosirea sa în Medina și a construit, alături de ea, casele în care locuiau mamele credincioșilor. Printre ele se afla casa ʿĀ'ishei, în care a fost înmormântat ﷺ. Aceste case au rămas în afara moscheii pe vremea califilor drept călăuziți, Allah să fie mulțumit de ei, pe vremea lui Muʿāwiyah, Allah să fie mulțumit de el, și pe vremea altor califi de după el. În timpul califatului dinastiei omeyyade, moscheea a fost extinsă, iar casa ʿĀ'ishei, în care fusese înmormântat ﷺ, a fost inclusă în moschee. De la Profet ﷺ au fost însă relatate hadithuri categorice, care nu pot fi abrogate, ce arată interdicția de a transforma mormintele în locuri de rugăciune. Printre ele se află hadithul lui Jundub ibn ʿAbd Allāh al-Bajalī, Allah să fie mulțumit de el, pe care l-a auzit de la Trimisul lui Allah ﷺ cu cinci nopți înainte de moartea sa. El a spus:

> *„L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând, cu cinci nopți înainte de moartea sa: «Mă dezic înaintea lui Allah de a avea printre voi vreun prieten apropiat, căci Allah m-a luat ca prieten apropiat, așa cum l-a luat pe Ibrāhīm. Dacă ar fi să-mi aleg din comunitatea mea un prieten apropiat, l-aș alege pe Abū Bakr. Luați aminte: cei dinaintea voastră făceau din mormintele profeților și ale oamenilor lor drepți locuri de rugăciune. Să nu faceți din morminte locuri de rugăciune: eu vă opresc de la aceasta!»"*

Muslim l-a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său.

Mai mult, când moartea l-a ajuns pe Profet ﷺ, el a avertizat împotriva transformării mormintelor în locuri de rugăciune. În cele două Ṣaḥīḥ-uri, de la ʿĀʾishah și Ibn ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de ei, s-a relatat: „Când moartea l-a ajuns pe Trimisul lui Allah ﷺ, el își așeza pe față o mantie. Când îl înăbușea, o dădea la o parte de pe față. Aflat în această stare, el a spus:

«Blestemul lui Allah să fie asupra iudeilor și creștinilor: au făcut din mormintele profeților lor locuri de rugăciune!»

El avertiza împotriva a ceea ce făcuseră."

Aceste hadithuri ale ʿĀʾishei, ale lui Ibn ʿAbbās și ale lui Jundub, Allah să fie mulțumit de ei, sunt categorice și nu pot fi abrogate în nicio împrejurare: hadithul lui Jundub este din ultimele sale zile, iar relatările ʿĀʾishei și ale lui Ibn ʿAbbās sunt din ultimele sale clipe ﷺ. Niciunui musulman, fie el singur ori în grup, nu-i este îngăduit să lase deoparte învățătura acestor hadithuri autentice și categorice și să se sprijine pe un fapt petrecut în timpul omeyyazilor — includerea mormântului în moscheea sa ﷺ — pentru a dovedi permisiunea construirii moscheilor peste morminte ori a îngropării morților în moschei.

Cât despre Moscheea Qubāʾ, ea este a doua dintre cele două moschei de seamă și cu merit deosebit din acest oraș; amândouă au fost întemeiate pe evlavie încă din prima zi. De la Profet ﷺ s-au relatat atât fapte, cât și cuvinte care arată meritul rugăciunii în Moscheea Qubāʾ. În privința faptei sale, ʿAbd Allāh ibn ʿUmar, Allah să fie mulțumit de ei, a spus: *„Profetul ﷺ venea în fiecare sâmbătă la Moscheea Qubāʾ, mergând pe jos ori călare, și împlinea în ea două unități de rugăciune."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim. În privința cuvintelor sale, de la Sahl ibn Ḥunayf, Allah să fie mulțumit de el, s-a consemnat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

„Cel care se purifică în casa sa, apoi vine la Moscheea Qubāʾ și împlinește în ea o rugăciune, va avea răsplata unei ʿumrah."

Relatat de Ibn Mājah și de alții.

Cuvintele din acest hadith, *„și împlinește în ea o rugăciune"*, cuprind atât rugăciunea obligatorie, cât și pe cea voluntară.

În Sunnah nu s-a relatat ceea ce ar dovedi un merit deosebit al altor moschei din Medina, în afara acestor două.

3 Buna purtare a celor care locuiesc în Medina

Cel căruia Allah i-a înlesnit să locuiască în acest oraș binecuvântat, Ṭaybah cea bună, trebuie să fie conștient că a dobândit un mare dar și o imensă binefacere. Să-I mulțumească, așadar, lui Allah pentru acest dar și să-L laude pentru această bunăvoință și binefacere. Să fie conștient că mulți dintre locuitorii pământului doresc cu ardoare să ajungă la Makkah și Medina și să rămână în ele, fie și pentru puțină vreme. Unii strâng ani îndelungați bănuț lângă bănuț pentru a-și împlini această dorință. Îmi amintesc că un învățat din India a povestit că, odinioară, pelerinii indieni veneau pe corăbii cu pânze și petreceau multă vreme pe mare în drumul către Makkah și Medina. Un grup dintre ei se afla pe o corabie, iar când au văzut uscatul în care se află Makkah și Medina, s-au prosternat pe puntea corăbiei, mulțumindu-I lui Allah.

Printre regulile bunei purtări ale celor care locuiesc în acest oraș se numără următoarele:

Prima: musulmanul să iubească acest oraș pentru virtutea sa și pentru că Profetul ﷺ îl iubea. În Ṣaḥīḥ-ul său, al-Bukhārī relatează de la Anas, Allah să fie mulțumit de el: *„Când Profetul ﷺ se întorcea dintr-o călătorie și vedea zidurile Medinei, își îndemna cămila să meargă mai repede; iar dacă era pe un alt animal de călărie, îl îmboldea, din iubire pentru ea.”*

A doua: musulmanul să se străduiască, în acest oraș, să rămână drept în împlinirea poruncii lui Allah, statornic în ascultarea de Allah și de Trimisul Său ﷺ și foarte atent să nu cadă în inovații ori păcate. Faptele bune au o mare însemnătate în acest oraș, iar inovațiile și păcatele săvârșite aici sunt deosebit de grave. Păcatul celui care nu ascultă de Allah în sanctuar este mai mare și mai grav decât al celui care nu-L ascultă în afara sanctuarului. Faptele

rele nu se înmulțesc numeric în el, însă devin mai grave și mai mari prin săvârșirea lor în sanctuar.

A treia: musulmanul să se străduiască să aibă, în acest oraș, o parte însemnată din negoțul pentru Viața de Apoi, ale cărui câștiguri se înmulțesc de multe ori. Să împlinească, în măsura în care poate, rugăciunile în Moscheea Trimisului ﷺ, pentru a dobândi marea răsplată făgăduită în cuvintele sale ﷺ: *„O rugăciune în această moschee a mea este mai bună decât o mie de rugăciuni în oricare altă moschee, în afară de Moscheea cea Sfântă."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

A patra: în acest oraș binecuvântat, musulmanul să fie un bun exemplu de săvârșire a binelui, căci locuiește într-un ținut din care a strălucit lumina și din care călăuzitorii care îndreptau oamenii au pornit spre toate părțile lumii. Cei care vin în oraș să găsească în locuitorii lui o pildă bună, însușiri nobile și un caracter măreț, astfel încât să se întoarcă în țările lor influențați în bine și folosindu-se de binele văzut și de grija pentru ascultarea de Allah și de Trimisul Său ﷺ. Așa cum nou-venitul dobândește bine și îndreptare văzând o pildă bună în acest ținut binecuvântat, tot astfel se întâmplă contrariul atunci când vede în Medina oameni cu o purtare opusă. În loc să se întoarcă folosindu-se de cele văzute și aducând laude, se întoarce vătămat și aducând reproșuri.

A cincea: cât timp se află în acest oraș, musulmanul să-și amintească faptul că este pe un pământ bun, locul pogorârii revelației, adăpostul credinței și locul pe care au pășit nobilul Trimis ﷺ și nobilii săi companioni, emigranți și anșări. Ei au pășit și s-au mișcat pe acest pământ în bine și dreptate, statornici în adevăr și călăuzire. Să se ferească, așadar, de o purtare opusă purtării lor, prin care ar stârni mânia lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, și și-ar aduce vătămare și un sfârșit rău în această lume și în Viața de Apoi.

A șasea: cel căruia Allah i-a înlesnit să locuiască în Medina să se ferească de a săvârși în ea o fărădelege sau de a adăposti un făptaș, expunându-se astfel blestemului. S-a consemnat de la Trimis ﷺ că a spus: *„Medina este un sanctuar. Cine săvârșește în*

ea o fărădelege sau adăpostește un făptaș să fie lovit de blestemul lui Allah, al îngerilor și al tuturor oamenilor. În Ziua Învierii nu se vor primi de la el nici faptă voluntară, nici faptă obligatorie."
Muslim l-a relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el; se află și în cele două Ṣaḥīḥ-uri, relatat de ʿAlī, Allah să fie mulțumit de el.
A șaptea: să nu taie arbori și să nu vâneze în Medina, potrivit hadithurilor relatate în această privință de la Trimis ﷺ. Între ele se află cuvintele sale ﷺ: *„Ibrāhīm a declarat Makkah sanctuar, iar eu am declarat Medina sanctuar între cele două câmpuri vulcanice ale ei. Să nu-i fie tăiați arborii spinoși și să nu-i fie vânat vânatul."*
Muslim l-a relatat de la Jābir ibn ʿAbd Allāh, Allah să fie mulțumit de ei. Muslim a relatat, de asemenea, de la Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, Allah să fie mulțumit de el, că Profetul ﷺ a spus:

> *„Declar sacru teritoriul dintre cele două câmpuri vulcanice ale Medinei: să nu-i fie tăiați arborii spinoși și să nu-i fie omorât vânatul."*

În cele două Ṣaḥīḥ-uri, ʿĀṣim ibn Sulaymān al-Aḥwal a spus: „L-am întrebat pe Anas: *«A declarat Trimisul lui Allah ﷺ Medina sanctuar?»* El a răspuns:

> *«Da, între cutare și cutare loc. Să nu-i fie tăiați arborii. Cine săvârșește în ea o fărădelege să fie lovit de blestemul lui Allah, al îngerilor și al tuturor oamenilor.»*

"

În cele două Ṣaḥīḥ-uri s-a relatat de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că spunea: *„Dacă aș vedea gazele păscând în Medina, nu le-aș speria. Trimisul lui Allah ﷺ a spus: «Teritoriul dintre cele două câmpuri vulcanice ale sale este sacru.»"*

Arborii a căror tăiere este interzisă sunt cei pe care Allah, Atotputernicul și Mărețul, i-a făcut să crească de la sine. În schimb, oamenii pot tăia ceea ce au semănat și au plantat ei înșiși.

A opta: musulmanul să rabde lipsurile, încercările și necazurile care îl ajung aici, potrivit cuvintelor sale ﷺ din hadithul lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el: *„Nimeni din comunitatea*

mea nu rabdă necazurile și greutățile Medinei fără ca eu să-i fiu mijlocitor ori martor în Ziua Învierii." Relatat de Muslim.

Tot în Ṣaḥīḥ Muslim se relatează că Abū Saʿīd, clientul lui al-Mahrī, a venit la Abū Saʿīd al-Khudrī în zilele al-Ḥarrah și i-a cerut sfatul cu privire la plecarea din Medina. I s-a plâns de prețurile mari și de familia sa numeroasă și i-a spus că nu poate răbda greutățile și necazurile Medinei. Acesta i-a răspuns: *„Vai de tine! Nu te sfătuiesc să faci aceasta. L-am auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: «Nimeni nu rabdă necazurile ei și apoi moare fără ca eu să-i fiu mijlocitor în Ziua Învierii, dacă este musulman.»"* **A noua:** să se ferească să-i vatăme pe locuitorii ei. Vătămarea musulmanilor este interzisă în orice loc, însă în ținutul sacru este mai gravă și mai mare. În Ṣaḥīḥ-ul său, al-Bukhārī relatează de la Saʿd ibn Abī Waqqāṣ, Allah să fie mulțumit de el: *„L-am auzit pe Profet ﷺ spunând: «Oricine uneltește împotriva locuitorilor Medinei se va topi așa cum se topește sarea în apă.»"* În Ṣaḥīḥ-ul său, Muslim relatează de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> *„Pe cel care le dorește răul locuitorilor acestui oraș — adică ai Medinei — Allah îl va topi așa cum se topește sarea în apă."*

A zecea: locuitorul Medinei să nu fie amăgit de faptul că trăiește în ea, spunând: *„Eu locuiesc în Medina, așadar sunt pe calea binelui."* Simplul fapt de a locui în ea, dacă nu este însoțit de fapte bune, de statornicie în ascultarea de Allah și de Trimisul Său ﷺ și de îndepărtarea de păcate și neascultare, nu-i folosește cu nimic; dimpotrivă, îi aduce vătămare. În al-Muwaṭṭaʾ al imamului Mālik se relatează că Salmān al-Fārisī, Allah să fie mulțumit de el, a spus: *„Pământul nu-l sfințește pe nimeni; numai fapta omului îl sfințește."* Lanțul relatării este întrerupt, însă sensul său este corect și corespunde realității. Allah, Atotputernicul și Mărețul, a spus:

﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ ٱللَّهِ أَتْقَىٰكُمْ﴾

Cu adevărat, cel mai cinstit dintre voi înaintea lui Allah este cel mai evlavios dintre voi.

Coranul 49:13

Se știe că, în toate epocile, în Medina au trăit atât oameni buni, cât și oameni răi. Celor buni le folosesc faptele lor, iar pe cei răi Medina nu i-a sfințit și nu le-a înălțat rangul. La fel este și descendența: simplul fapt că omul are o descendență nobilă, fără fapte bune, nu-i folosește înaintea lui Allah. El ﷺ a spus: *„Pe cel pe care fapta sa îl ține în urmă, descendența nu-l va grăbi."* Muslim l-a relatat în Ṣaḥīḥ-ul său. Pe cel ale cărui fapte îl întârzie de la intrarea în Paradis, descendența nu-l va grăbi către el.

A unsprezecea: cât timp se află în acest oraș, musulmanul să fie conștient că este într-un ținut din care a strălucit lumina și s-a răspândit cunoașterea folositoare către toate părțile lumii. Să se străduiască, așadar, să dobândească învățătura Legii, prin care să meargă către Allah cu înțelegere limpede și să-i cheme și pe alții la El cu înțelegere limpede. Cu atât mai mult când caută cunoașterea în Moscheea Trimisului lui Allah ﷺ, potrivit hadithului lui Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, care l-a auzit pe Trimisul lui Allah ﷺ spunând: *„Cel care intră în această moschee a noastră pentru a învăța un bine ori pentru a-l preda este asemenea celui care luptă pe calea lui Allah. Iar cel care intră în ea*

pentru altceva este asemenea celui care privește ceea ce nu-i aparține." Relatat de Aḥmad, Ibn Mājah și alții; are o relatare de susținere la al-Ṭabarānī, din hadithul lui Sahl ibn Saʿd, Allah să fie mulțumit de el.

4 Vizitarea Medinei și salutul adresat Profetului ﷺ

Așa cum locuirea în Medina are reguli de bună purtare, la fel are și vizitarea ei. Vizitatorul Medinei trebuie să respecte și regulile bunei purtări ale locuitorilor ei, dintre care au fost amintite câteva. Trebuie știut că, pentru cel care dorește să vină la Medina, ceea ce este rânduit este să urmărească prin călătoria sa vizitarea Moscheii Trimisului ﷺ și să pornească la drum către ea, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Nu se pornește în călătorie decât către trei moschei: Moscheea cea Sfântă, această moschee a mea și Moscheea al-Aqṣā."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Acest hadith arată interdicția de a porni în călătorie către orice loc, fie moschee, fie altceva, cu scopul de a te apropia de Allah în acel loc către care călătorești. În Sunan al-Nasāʾī se relatează de la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el: *„Animalele de călărie nu sunt puse la drum decât către trei moschei: Moscheea cea Sfântă, moscheea mea și Moscheea din Bayt al-Maqdis."* Este un hadith autentic. În relatare, Baṣrah ibn Abī Baṣrah al-Ghifārī, Allah să fie mulțumit de el, îl folosește ca dovadă a interdicției de a porni într-o asemenea călătorie către alte moschei sau alte locuri, în afara acestor trei moschei.

Cel care ajunge în acest oraș binecuvântat are rânduită vizitarea a două moschei și a trei locuri de înmormântare.

Cele două moschei sunt Moscheea Trimisului ﷺ și Moscheea Qubāʾ. Au fost amintite deja câteva dovezi privind meritul rugăciunii împlinite în ele.

Cele trei locuri de înmormântare a căror vizitare este rânduită sunt: mormântul Trimisului ﷺ și mormintele celor doi companioni ai săi, Abū Bakr și ʿUmar, Allah să fie mulțumit de ei; cimitirul al-Baqīʿ; și cimitirul martirilor de la Uḥud. Când vizitatorul vine la mormântul Trimisului ﷺ și la mormintele celor doi companioni ai săi, Allah să fie mulțumit de ei, el se apropie din partea din față, stă cu fața către mormânt și împlinește o vizită potrivită Legii, ferindu-se de o vizită inovatoare. Vizita potrivită Legii înseamnă să-l salute pe Profet ﷺ și să se roage pentru el, cu bună-cuviință și cu voce joasă, spunând:

السَّلامُ عليكَ يا رسول الله ورحمةُ الله وبركاتُه، صلّى اللهُ وسلَّم وبارك عليكَ، وجزاك أفضلَ ما جَزَى نَبِيّاً عن أُمَّته

Pacea, îndurarea și binecuvântările lui Allah să fie asupra ta, o, Trimis al lui Allah! Allah să reverse rugăciunile, pacea și binecuvântarea Sa asupra ta și să-ți dea cea mai bună răsplată pe care a dat-o unui profet pentru comunitatea sa.

Salutul adresat Profetului ﷺ

Apoi îl salută pe Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, și se roagă pentru el; apoi îl salută pe ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, și se roagă pentru el.

Trebuie știut că acești doi bărbați măreți și califi drept călăuziți au primit de la Allah o cinstire de care nimeni altcineva nu s-a bucurat în același fel:

Cât despre Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, când Allah l-a trimis pe Trimisul Său ﷺ cu adevărul și călăuzirea, el a fost primul dintre bărbați care a crezut în el. L-a însoțit la Makkah timp de treisprezece ani după începerea misiunii profetice. Când Allah i-a îngăduit Trimisului Său ﷺ să emigreze la Medina, el l-a însoțit pe drum. În această privință, Allah a pogorât un text coranic care se recită, și anume cuvintele Sale, Atotputernicul și Mărețul:

﴿إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثَانِىَ ٱثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِى ٱلْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحْزَنْ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَا ۖ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلسُّفْلَىٰ ۗ وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِىَ ٱلْعُلْيَا ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾

Dacă voi nu-l ajutați, Allah l-a ajutat atunci când cei care nu au crezut l-au alungat, fiind unul dintre doi, când amândoi se aflau în peșteră și el îi spunea însoțitorului său: „Nu te întrista! Allah este cu noi.” Atunci Allah a pogorât liniștea Sa asupra lui, l-a întărit cu oștiri pe care voi nu le-ați văzut și a făcut cuvântul celor care nu au crezut cel de jos, în timp ce cuvântul lui Allah este cel mai înalt. Allah este Atotputernic, Înțelept.

Coranul 9:40

L-a însoțit la Medina timp de zece ani și a participat alături de el la toate campaniile. Când Trimisul lui Allah ﷺ a murit, a preluat califatul după el și și-a îndeplinit îndatorirea în cel mai bun chip. Când Allah l-a luat la Sine, l-a cinstit prin îngroparea sa

alături de Trimisul lui Allah ﷺ. Iar când va fi înviat, va fi cu el în Paradis. Acesta este harul lui Allah, pe care El îl dă cui voiește, iar Allah este Stăpânul harului nemărginit.

Înainte ca ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, să primească Islamul, îl primiseră aproximativ patruzeci de bărbați. El era aspru față de musulmani, însă când Allah l-a călăuzit la Islam, puterea și asprimea sa s-au îndreptat împotriva necredincioșilor. Primirea Islamului de către el a adus tărie musulmanilor, după cum a spus ʿAbd Allāh ibn Masʿūd, Allah să fie mulțumit de el: *„Am avut parte de tărie de când ʿUmar a primit Islamul."* Al-Bukhārī a consemnat relatarea în Ṣaḥīḥ-ul său.

L-a însoțit pe Profet ﷺ la Makkah, a emigrat împreună cu el la Medina și a participat alături de el la toate campaniile. Când Abū Bakr, Allah să fie mulțumit de el, a preluat conducerea după Profet, el i-a fost brațul drept. Apoi a preluat califatul după Abū Bakr și a rămas în această funcție mai mult de zece ani. În vremea lui au avut loc cuceririle, întinderea ținuturilor islamice a crescut și au fost înlăturate cele două mari puteri de atunci: statul persan și cel roman. Comorile lui Kisrā și ale Cezarului au fost cheltuite pe calea lui Allah, așa cum vestise cel adevărat și demn de crezare ﷺ. Aceasta s-a petrecut prin mâinile lui al-Fārūq, Allah să fie mulțumit de el. Când a murit, Allah l-a cinstit prin îngroparea sa alături de Trimisul lui Allah ﷺ. Iar când va fi înviat, va fi cu el în Paradis. Acesta este harul lui Allah, pe care El îl dă cui voiește, iar Allah este Stăpânul harului nemărginit.

Oare față de doi asemenea bărbați măreți, a căror însemnătate și al căror merit sunt acestea, ar putea cineva să nutrească ură ori să-i ponegrească?! Căutăm adăpost la Allah de lipsirea de ajutorul Său.

﴿رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ﴾

Doamne, iartă-ne pe noi și pe frații noștri care ne-au întrecut în credință și nu pune în inimile noastre nicio ură față de cei care au crezut! Doamne, Tu ești Blând, Îndurător.

Coranul 59:10

﴿رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ﴾

Doamne, nu ne abate inimile după ce ne-ai călăuzit și dăruiește-ne de la Tine îndurare! Tu ești Cel care dăruiește din belșug.

Coranul 3:8

În explicarea cuvintelor Preaînaltului:

﴿إِن تَجْتَنِبُوا۟ كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُم مُّدْخَلًا كَرِيمًا﴾

Dacă vă feriți de păcatele mari care vă sunt oprite, vă vom șterge faptele rele și vă vom face să intrați într-un loc de cinste.

Coranul 4:31

Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a redat de la Ibn Abī Ḥātim, prin lanțul său până la al-Mughīrah ibn Miqsam, că acesta a spus: *„Se spunea că insultarea lui Abū Bakr și a lui ʿUmar, Allah să fie mulțumit de ei, este dintre păcatele mari."* Apoi Ibn Kathīr a spus: *„Eu spun: un grup de învățați a socotit necredincios pe cel care îi insultă pe companioni; aceasta este și o opinie relatată de la Mālik*

ibn Anas, Allah să aibă milă de el. Muḥammad ibn Sīrīn a spus: «Nu cred că există cineva care să-i urască pe Abū Bakr și pe ʿUmar și totodată să-l iubească pe Trimisul lui Allah ﷺ.» Relatat de al-Tirmidhī."

5 Vizita inovatoare și lucrurile de care trebuie să ne ferim

Primul: să-l invoce pe Trimisul lui Allah ﷺ, să-i ceară salvare și să-i ceară împlinirea nevoilor, îndepărtarea necazurilor ori alte lucruri care nu se cer decât de la Allah. Invocarea este adorare, iar adorarea nu-I aparține decât lui Allah, Unicul. El ﷺ a spus: *„Invocarea este însăși adorarea."* Este un hadith autentic, consemnat de Abū Dāwūd, al-Tirmidhī și alții. Al-Tirmidhī a spus: *„Hadith bun și autentic."*

Adorarea este dreptul lui Allah și nu este îngăduit ca ceva din dreptul lui Allah să fie îndreptat către altcineva. Aceasta înseamnă a-I face asociați lui Allah. Allah Preaînaltul este Cel de la care se nădăjduiește și Cel care este invocat. Pentru Trimis ﷺ ne rugăm, însă nu lui ne rugăm. La fel, pentru ceilalți oameni aflați în morminte ne rugăm, însă nu pe ei îi invocăm. Se știe că Trimisul ﷺ este viu în mormântul său, cu o viață a lumii intermediare, mai desăvârșită decât viața martirilor. Felul acestei vieți nu-l cunoaște decât Allah. Ea diferă atât de viața dinaintea morții, cât și de viața de după înviere și ieșirea din morminte. Nu este, așadar, îngăduit să fie invocat ﷺ ori să i se ceară salvare, căci aceasta este adorare, iar adorarea nu-I aparține decât lui Allah, Unicul, așa cum s-a arătat.

Al doilea: să-și pună mâinile pe piept, asemenea poziției din rugăciune. Acest lucru nu este îngăduit, deoarece este o înfățișare de supunere și smerenie înaintea lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, rânduită în rugăciune, când musulmanul stă în picioare și Îi vorbește în taină Domnului său. În timpul vieții Trimisului lui Allah ﷺ, companionii săi, când veneau la el, nu-și puneau

mâinile pe piept în timp ce îl salutau. Dacă aceasta ar fi fost un bine, ei ne-ar fi întrecut în împlinirea lui.

Al treilea: să atingă, căutând binecuvântare, pereții și grilajele din jurul mormântului său ﷺ ori orice alt loc din moschee sau din afara ei. Acest lucru nu este îngăduit, deoarece nu este consemnat în Sunnah și nu făcea parte din practica predecesorilor drepți, fiind o cale care duce la asociere. Cel care face aceasta ar putea spune: *„O fac din iubire pentru Profet ﷺ."* Noi răspundem: iubirea pentru Profet ﷺ trebuie să fie în inima fiecărui musulman mai mare decât iubirea pentru părinții săi, pentru copiii săi și pentru toți oamenii, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Niciunul dintre voi nu crede până ce eu nu-i sunt mai iubit decât părintele său, copilul său și toți oamenii."* Relatat de al-Bukhārī și Muslim.

Mai mult, ea trebuie să fie mai mare decât iubirea pentru sine însuși, după cum s-a consemnat în hadithul lui ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, din Ṣaḥīḥ al-Bukhārī. Iubirea pentru el ﷺ trebuie să fie mai mare decât iubirea pentru sine, pentru părinte și pentru copil deoarece darul pe care Allah l-a adus musulmanilor prin mâinile lui ﷺ — darul Islamului, darul călăuzirii către calea cea dreaptă, darul ieșirii din întuneric la lumină — este cel mai măreț și mai însemnat dintre daruri. Niciun alt dar nu-l egalează și niciunul nu-i este asemenea.

Însă semnul acestei iubiri nu este atingerea pereților și a grilajelor. Semnul ei este urmarea Trimisului ﷺ și punerea în practică a Sunnei sale. Religia Islamului este întemeiată pe două lucruri mărețe:

Primul: să nu fie adorat decât Allah.

Al doilea: Allah să nu fie adorat decât în conformitate cu ceea ce a adus Trimisul lui Allah ﷺ.

Aceasta este ceea ce presupun mărturisirea că nu există nicio divinitate demnă de adorare în afară de Allah și mărturisirea că Muḥammad este Trimisul lui Allah ﷺ.

În Nobilul Coran se află un verset pe care unii învățați îl numesc *„versetul punerii la încercare”*. Este cuvântul lui Allah, Atotputernicul și Mărețul:

﴿قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ﴾

Spune: „Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă! Allah vă va iubi și vă va ierta păcatele. Allah este Iertător, Îndurător.”

Coranul 3:31

Al-Ḥasan al-Baṣrī și alți predecesori au spus: *„Unii oameni au pretins că Îl iubesc pe Allah, iar Allah i-a pus la încercare prin acest verset.”*

Cuvintele lor *„i-a pus la încercare”* înseamnă că i-a cercetat și i-a încercat, pentru ca omul sincer să se deosebească de cel mincinos. Cel care pretinde că Îi iubește pe Allah și pe Trimisul Său ﷺ trebuie să aducă dovada acestei pretenții. Dovada este urmarea Trimisului ﷺ.

În explicarea acestui verset, Ibn Kathīr, Allah să aibă milă de el, a spus: „Acest verset nobil judecă împotriva oricui pretinde iubirea pentru Allah, fără să urmeze calea lui Muḥammad: în realitate, el minte până când urmează Legea lui Muḥammad și religia Profetului în toate vorbele și faptele sale. După cum s-a consemnat în relatarea autentică de la Trimisul lui Allah ﷺ, el a spus:

«Cel care face o faptă care nu este potrivită poruncii noastre, aceasta îi este respinsă.»

De aceea, El a spus:

﴿إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ﴾

Dacă Îl iubiți pe Allah, urmați-mă! Allah vă va iubi.
Coranul 3:31

Adică veți dobândi mai mult decât ați căutat prin iubirea voastră pentru El: iubirea Lui pentru voi, care este mai măreață decât cea dintâi. După cum a spus unul dintre învățații înțelepți: *«Nu faptul de a iubi este lucrul de seamă, ci faptul de a fi iubit.»*"
Apoi a amintit cuvintele lui al-Ḥasan și ale celorlalți predecesori, redate mai sus.
În al-Majmūʿ, comentariul la al-Muhadhdhab, al-Nawawī a spus, în legătură cu atingerea și sărutarea peretelui mormântului său ﷺ: „Să nu fie omul amăgit de faptul că mulți dintre oamenii de rând fac aceasta, încălcând îndrumarea. Urmarea și fapta trebuie întemeiate numai pe hadithuri și pe cuvintele învățaților; nu se iau în seamă născocirile și faptele neștiutoare ale oamenilor de rând sau ale altora. În cele două Ṣaḥīḥ-uri s-a consemnat de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea, că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> *«Cel care introduce în această religie a noastră ceea ce nu face parte din ea, aceasta îi este respinsă.»*

Într-o relatare a lui Muslim: *«Cel care face o faptă care nu este potrivită poruncii noastre, aceasta îi este respinsă.»* De la Abū Hurayrah, Allah să fie mulțumit de el, s-a relatat că Trimisul lui Allah ﷺ a spus:

> *«Nu faceți din mormântul meu un loc de adunare periodică și invocați binecuvântarea asupra mea, căci invocarea voastră ajunge la mine oriunde v-ați afla.»*

Abū Dāwūd l-a relatat printr-un lanț autentic. Al-Fuḍayl ibn ʿIyāḍ, Allah să aibă milă de el, a spus ceva cu acest înțeles: *«Urmează căile călăuzirii și nu lăsa puținătatea celor care le străbat să-ți dăuneze! Ferește-te de căile rătăcirii și nu te lăsa amăgit de mulțimea celor care pier!»* Dacă îi trece cuiva prin minte că

atingerea cu mâna și alte lucruri asemănătoare aduc mai multă binecuvântare, aceasta se datorează neștiinței și nepăsării sale. Binecuvântarea se află numai în ceea ce este potrivit Legii. Cum să fie căutat meritul prin încălcarea a ceea ce este corect?" Aici se încheie cuvintele sale, Allah să aibă milă de el.
Al patrulea: vizitatorul să înconjoare ritualic mormântul său ﷺ. Acest lucru este interzis, deoarece Allah nu a rânduit înconjurarea rituală decât în jurul nobilei Kaʿbah. Allah, Atotputernicul și Mărețul, a spus:

﴿وَلْيَطَّوَّفُوا۟ بِٱلْبَيْتِ ٱلْعَتِيقِ﴾

Și să împlinească înconjurarea rituală a Casei celei Vechi.
Coranul 22:29

Nu se împlinește, așadar, înconjurarea rituală în niciun alt loc decât în jurul nobilei Kaʿbah. De aceea se poate spune: *„Câți oameni I se roagă lui Allah în orice loc!"* La fel se poate spune: *„Câți oameni dau milostenie pentru Allah! Câți postesc pentru Allah! Câți Îl pomenesc pe Allah!"* Însă nu se spune: *„Câți oameni împlinesc pentru Allah înconjurarea rituală în orice loc!"*, căci aceasta este o particularitate a Casei celei Vechi. Shaykh al-Islām Ibn Taymiyyah, Allah să aibă milă de el, a spus: *„Musulmanii sunt de acord că înconjurarea rituală nu este rânduită decât în jurul Casei celei frecventate. Nu este îngăduit să fie înconjurată ritualic stânca din Bayt al-Maqdis, nici încăperea Profetului ﷺ, nici cupola de pe muntele ʿArafāt și nici altceva."*

Al cincilea: să ridice vocea la mormântul său ﷺ. Acest lucru nu este îngăduit, căci Allah i-a învățat pe credincioși buna-cuviință pe când Profetul ﷺ se afla în mijlocul lor, spunând:

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَرۡفَعُوٓاْ أَصۡوَٰتَكُمۡ فَوۡقَ صَوۡتِ ٱلنَّبِيِّ وَلَا تَجۡهَرُواْ لَهُۥ بِٱلۡقَوۡلِ كَجَهۡرِ بَعۡضِكُمۡ لِبَعۡضٍ أَن تَحۡبَطَ أَعۡمَٰلُكُمۡ وَأَنتُمۡ لَا تَشۡعُرُونَ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصۡوَٰتَهُمۡ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمۡتَحَنَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡ لِلتَّقۡوَىٰۚ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٌ عَظِيمٌ﴾

O, voi cei care ați crezut! Nu vă ridicați vocile deasupra vocii Profetului și nu-i vorbiți cu glas tare, așa cum vorbiți unii cu alții, ca nu cumva faptele voastre să fie zădărnicite fără să vă dați seama. Cei care își coboară vocile înaintea Trimisului lui Allah sunt cei ale căror inimi Allah le-a încercat pentru evlavie. Ei vor avea iertare și o mare răsplată.

Coranul 49:2-3

El ﷺ este vrednic de respect atât în timpul vieții, cât și după moarte.

Al șaselea: să se întoarcă spre mormânt de la distanță, fie din moschee, fie din afara ei, și să-l salute ﷺ. Shaykhul nostru, ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, a spus în cartea sa despre riturile pelerinajului: *„Prin această faptă, el este mai aproape de lipsa de cuviință decât de apropiere și de iubire curată."*

Trebuie atrasă atenția și asupra faptului că unii dintre cei care vin la Medina primesc de la rude ori de la alții rugămintea de a-i transmite Trimisului ﷺ salutările lor. Deoarece în Sunnah nu s-a relatat nimic care să dovedească aceasta, cel căruia i se cere ar trebui să-i răspundă celui care îl roagă: *„Invocă mult binecuvântarea și pacea asupra lui ﷺ, iar îngerii îi vor transmite aceasta Trimisului ﷺ."* El ﷺ a spus:

„Allah are îngeri care străbat pământul și îmi transmit salutările comunității mele."

Este un hadith autentic, relatat de al-Nasāʾī și de alții. Și a spus ﷺ: *„Nu faceți din casele voastre morminte și nu faceți din mormântul meu un loc de adunare periodică. Invocați binecuvântarea asupra mea, căci invocarea voastră ajunge la mine oriunde v-ați afla."* Este un hadith autentic, relatat de Abū Dāwūd și de alții.

Trebuie știut că pelerinajul ḥajj și ʿumrah nu sunt legate obligatoriu de vizitarea Medinei. Cel care vine pentru ḥajj ori ʿumrah se poate întoarce în țara sa fără să vină la Medina; iar cel care vine din țara sa la Medina se poate întoarce fără să împlinească ḥajj ori ʿumrah. Se pot împlini însă ḥajj, ʿumrah și vizita în aceeași călătorie.

Cât despre hadithurile relatate în privința vizitării mormântului său ﷺ, precum: *„Cel care împlinește ḥajj și nu mă vizitează s-a purtat cu răceală față de mine"*, *„Cel care mă vizitează după moartea mea este ca și cum m-ar fi vizitat în timpul vieții"*, *„Cel care mă vizitează pe mine și îl vizitează pe părintele meu Ibrāhīm în același an, îi garantez înaintea lui Allah Paradisul"* ori *„Cel care îmi vizitează mormântul are dreptul la mijlocirea mea"*, acestea și altele asemenea nu pot constitui o dovadă: sunt inventate ori foarte slabe, după cum au arătat marii cunoscători ai hadithului, precum al-Dāraquṭnī, al-ʿUqaylī, al-Bayhaqī, Ibn Taymiyyah și Ibn Ḥajar, Allah Preaînaltul să aibă milă de ei.

Cât despre cuvintele lui Allah, Atotputernicul și Mărețul:

﴿وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُواْ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُواْ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا﴾

Dacă ei, după ce și-au nedreptățit sufletele, ar fi venit la tine și I-ar fi cerut iertare lui Allah, iar Trimisul ar fi cerut iertare pentru ei, L-ar fi găsit pe Allah Primitor al căinței, Îndurător.

Coranul 4:64

În verset nu există o dovadă pentru a merge la mormânt atunci când omul și-a nedreptățit sufletul și a-i cere Profetului ﷺ să se roage pentru iertarea sa. Contextul versetelor îi privește pe ipocriți, iar venirea la el ﷺ nu poate avea loc decât în timpul vieții sale. Companionii, Allah să fie mulțumit de ei și să-i mulțumească, nu veneau la mormântul său căutând iertare și cerându-i să se roage pentru iertarea lor. De aceea, când au fost loviți de secetă, ʿUmar ibn al-Khaṭṭāb, Allah să fie mulțumit de el, a recurs la apropierea de Allah prin rugăciunea lui al-ʿAbbās și a spus: *„O, Allah, când eram loviți de secetă, căutam apropierea de Tine prin Profetul nostru, iar Tu ne dădeai ploaie. Acum căutăm apropierea de Tine prin unchiul Profetului nostru; dă-ne, așadar, ploaie!”* Relatatorul a spus: *„Și li se dădea ploaie.”* Al-Bukhārī a consemnat relatarea în Ṣaḥīḥ-ul său.

Dacă apropierea de Allah prin el ﷺ după moartea sa ar fi fost îngăduită, ʿUmar, Allah să fie mulțumit de el, nu ar fi lăsat-o deoparte pentru a căuta apropierea de Allah prin al-ʿAbbās, Allah să fie mulțumit de el.

Aceasta este dovedită și de relatarea pe care al-Bukhārī a consemnat-o în Ṣaḥīḥ-ul său, în Cartea bolnavilor, de la ʿĀʾishah, Allah să fie mulțumit de ea: „Am spus: *«Vai, capul meu!»* Trimisul lui Allah ﷺ a răspuns:

«Dacă aceasta s-ar întâmpla cât sunt încă în viață, aș cere iertare pentru tine și m-aș ruga pentru tine.»

ʿĀ'ishah a spus: *«Vai mie! Pe Allah, cred că îți dorești moartea mea!»*" Și restul hadithului.

Dacă el ﷺ s-ar ruga și ar cere iertare după moartea sa, nu ar exista nicio deosebire între faptul ca ea să moară înaintea lui ori ca el ﷺ să moară înaintea ei.

Vizitarea mormântului său ﷺ este dovedită prin hadithurile care arată vizitarea mormintelor, precum cuvintele sale ﷺ: *„Vizitați mormintele, căci vă amintesc de Viața de Apoi."* Muslim l-a consemnat în Ṣaḥīḥ-ul său.

Însă nu se cuvine prelungirea șederii la mormântul său ﷺ și nici repetarea frecventă a vizitei, deoarece aceasta duce la exagerare. Allah l-a deosebit pe Profetul Său ﷺ de ceilalți membri ai comunității sale prin faptul că îngerii îi transmit salutările din orice loc. El ﷺ a spus:

> *„Allah are îngeri care străbat pământul și îmi transmit salutările comunității mele."*

Și a spus ﷺ: *„Nu faceți din casele voastre morminte și nu faceți din mormântul meu un loc de adunare periodică. Invocați binecuvântarea asupra mea, căci invocarea voastră ajunge la mine oriunde v-ați afla."* După ce a interzis transformarea mormântului său într-un loc de adunare periodică, el ﷺ a îndrumat spre ceea ce ține locul acesteia, spunând: *„Invocați binecuvântarea asupra mea, căci invocarea voastră ajunge la mine oriunde v-ați afla"*, adică prin mijlocirea îngerilor.

6 Vizitarea cimitirelor și rugăciunea pentru cei morți

Cât despre vizitarea mormintelor din al-Baqīʿ și a mormintelor martirilor de la Uḥud, ea este recomandată când este împlinită într-un mod potrivit Legii și interzisă când este împlinită într-un mod inovator.

Vizita potrivită Legii este cea împlinită în conformitate cu ceea ce s-a relatat de la Trimis ﷺ și care îi aduce folos atât celui viu care vizitează, cât și celui mort care este vizitat.

Vizitatorul viu dobândește trei foloase:

Primul: își amintește de moarte, ceea ce îl face să se pregătească pentru ea prin fapte bune, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Vizitați mormintele, căci vă amintesc de Viața de Apoi."* Relatat de Muslim.

Al doilea: împlinește vizita, care este o Sunnah rânduită de Trimisul lui Allah ﷺ, și este răsplătit pentru aceasta.

Al treilea: le face bine musulmanilor morți, rugându-se pentru ei, și este răsplătit pentru această binefacere.

Cel mort, care este vizitat, se folosește, în vizita potrivită Legii, de rugăciunea făcută pentru el și de binefacerea adusă astfel, căci morții se folosesc de rugăciunile celor vii.

Este recomandat ca vizitatorul mormintelor să se roage pentru cei aflați în ele prin ceea ce s-a consemnat de la Trimisul lui Allah ﷺ în această privință. Între acestea se află hadithul lui Buraydah ibn al-Ḥuṣayb, Allah să fie mulțumit de el: „Trimisul lui Allah ﷺ îi învăța ce să spună atunci când ieșeau către cimitire, iar cel care vorbea dintre ei spunea:

السَّلامُ عليكم أهلَ الدِّيارِ مِن المؤمنين والمسلمين، وإنَّا إن شاء الله بكم لَلاحِقونَ، أسأل اللهَ لنا ولكم العافِيةَ

Pacea să fie asupra voastră, locuitori ai acestor lăcașuri, dintre credincioși și musulmani! Cu voia lui Allah, vă vom urma. Îi cer lui Allah pentru noi și pentru voi izbăvire.

Relatat de Muslim

" Relatat de Muslim.

Vizitarea mormintelor este recomandată în cazul bărbaților. În privința vizitării mormintelor de către femei, învățații au opinii diferite: unii au îngăduit-o, iar alții au interzis-o. Dintre cele două opinii, cea mai întemeiată este interdicția, potrivit cuvintelor sale ﷺ: *„Allah le-a blestemat pe femeile care vizitează mormintele."* Relatat de al-Tirmidhī și de alții. Al-Tirmidhī a spus: *„Hadith bun și autentic."* Înțelesul mai limpede al cuvântului zawwārāt este atribuirea vizitării femeilor, adică femei care fac vizite, asemenea cuvintelor Preaînaltului:

﴿وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ﴾

Iar Domnul tău nu este nedrept față de robi.

Coranul 41:46

Adică nu este Unul căruia Îi aparține nedreptatea și nici Unul căruia să-I fie atribuită nedreptatea. Cuvântul nu arată frecvența mare a vizitelor, așa cum au susținut unii dintre cei care au îngăduit femeilor vizitarea mormintelor. La aceasta se adaugă

slăbiciunea femeilor și puțina lor răbdare în a se abține de la plâns și bocet.

Mai mult, opinia interdicției este mai precaută: dacă femeia renunță la vizită, nu pierde decât un lucru recomandat; dacă însă vizitează, se expune blestemului.

Cât despre vizita inovatoare, ea este cea împlinită într-un mod diferit de cel rânduit, precum mersul la morminte pentru a-i invoca pe cei aflați în ele, a le cere salvare, împlinirea nevoilor și altele asemenea. Mortul nu se folosește de o asemenea vizită, iar cel viu este vătămat. Cel viu este vătămat fiindcă a săvârșit un lucru neîngăduit, care reprezintă asociere față de Allah. Mortul nu se folosește fiindcă nu s-a făcut rugăciune pentru el, ci a fost el însuși invocat în locul lui Allah. Shaykhul nostru, ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz, Allah să aibă milă de el, a spus în cartea sa despre riturile pelerinajului: *„Cât despre vizitarea lor pentru a se ruga lângă mormintele lor, pentru a rămâne acolo în reculegere, pentru a le cere împlinirea nevoilor ori vindecarea bolnavilor sau pentru a-I cere lui Allah prin ei, prin rangul lor și altele asemenea, aceasta este o vizită inovatoare și condamnabilă, pe care nu au rânduit-o nici Allah, nici Trimisul Său și pe care predecesorii drepți, Allah să fie mulțumit de ei, nu au practicat-o. Ea face parte din vorbirea necuviincioasă pe care Trimisul ﷺ a interzis-o, spunând: «Vizitați mormintele și nu rostiți vorbe necuviincioase!» Lucrurile amintite au în comun faptul că sunt inovații, însă au grade diferite. Unele sunt inovații, fără a fi asociere, precum invocarea lui Allah Preaslăvitul la morminte și cererea adresată Lui în virtutea dreptului ori rangului celui mort și altele asemenea. Altele fac parte din asocierea majoră, precum invocarea morților, cererea de ajutor de la ei și altele asemenea."*

Aceasta este ceea ce am dorit să prezint. Îi cer lui Allah, Atotputernicul și Mărețul, să ne înlesnească nouă, locuitorilor acestui oraș, vizitatorilor săi și tuturor musulmanilor ceea ce are urmări lăudabile în această lume și în Viața de Apoi. Să ne dăruiască în acest ținut bun o ședere bună și o purtare frumoasă și să ne dea un sfârșit bun. Allah să reverse rugăciunile, pacea și binecuvântarea Sa asupra robului și Trimisului Său, Profetul

nostru Muḥammad, asupra familiei sale și a tuturor companionilor săi.

Glosar

Ḥaram حرم
Teritoriu sacru, cu hotare stabilite și rânduieli proprii; în această lucrare, sanctuarele din Makkah și Medina.

Ḥarrah حرّة
Câmp vulcanic acoperit cu pietre negre; Medina se află între două asemenea câmpuri.

Rawḍah روضة
Locul dintre casa Profetului ﷺ și amvonul său, numit într-un hadith „o grădină dintre grădinile Paradisului”.

Ṭawāf طواف
Înconjurarea rituală a Kaʿbei; autorul arată că nu este rânduită în jurul mormintelor ori al altor locuri.

Barzakh برزخ
Lumea intermediară dintre moarte și înviere; viața ei diferă de viața pământească și de cea de după înviere.

Mudd și ṣāʿ مدّ وصاع
Măsuri de capacitate amintite în rugăciunea Profetului ﷺ pentru binecuvântarea Medinei; un ṣāʿ cuprinde patru mudd.

Khalīl خليل
Prieten apropiat; termen folosit în hadithul despre apropierea deosebită cu care Allah i-a cinstit pe Ibrāhīm și pe Muḥammad ﷺ.

ʿĪd عيد
Prilej de revenire și adunare periodică; termen folosit în interdicția de a transforma mormântul Profetului ﷺ într-un asemenea loc.

Bibliografie

1. ʿAbd al-Muḥsin ibn Ḥamad al-ʿAbbād. Faḍl al-Madīnah wa-ādāb suknāhā wa-ziyāratihā. Textul arab integral, în format PDF și DOCX. https://islamhouse.com/ar/books/2813584/

2. Coranul. Textul arab al citatelor: Tanzil Project, Uthmani 1.1, CC BY 3.0. https://tanzil.net

3. Al-Bukhārī. Al-Jāmiʿ al-ṣaḥīḥ.

4. Muslim ibn al-Ḥajjāj. Al-Ṣaḥīḥ.

5. Abū Dāwūd. Al-Sunan.

6. Al-Tirmidhī. Al-Jāmiʿ.

7. Al-Nasāʾī. Al-Sunan.

8. Ibn Mājah. Al-Sunan.

9. Aḥmad ibn Ḥanbal. Al-Musnad.

10. Mālik ibn Anas. Al-Muwaṭṭaʾ.

11. Ibn Kathīr. Tafsīr al-Qurʾān al-ʿaẓīm; pasajele citate în lucrare despre Coranul 4:31 și 3:31.

12. Al-Nawawī. Al-Majmūʿ sharḥ al-Muhadhdhab; pasajul citat despre vizitarea mormântului Profetului ﷺ.

13. ʿAbd al-ʿAzīz ibn Bāz. Lucrarea despre riturile pelerinajului, citată de autor în privința vizitării mormintelor.

14. Ṣāliḥ ibn Ḥāmid al-Rifāʿī. Al-Aḥādīth al-wāridah fī faḍāʾil al-Madīnah: jamʿan wa-dirāsatan. Lucrare doctorală recomandată de autor.

Indice

Abū Bakr	11, 21, 22, 23, 24, 25
al-Baqīʿ	21, 35
al-Dajjāl	6
al-ʿAbbās	33
călătorie	3, 8, 14, 20, 32
credință	5, 24
inovații	14, 37
îngeri	6, 32, 34
Makkah	1, 2, 3, 14, 16, 22, 23
morminte	11, 12, 26, 32, 34, 37
Moscheea al-Aqṣā	3, 8, 20
Moscheea Profetului	9
Qubāʾ	8, 12, 20
sanctuar	3, 4, 6, 14, 15, 16
Thawr	3, 4, 6
Uḥud	21, 35
ʿAyr	3, 4, 6
ʿUmar	9, 12, 21, 23, 24, 25, 27, 33

Cules cu Libertinus Serif și Amiri. Institutul Tawhid.

Faḍl al-Madīnah wa-ādāb suknāhā wa-ziyāratihā

VIRTUȚILE MEDINEI ȘI BUNA PURTARE

Virtuțile Medinei și îndrumări pentru locuitorii și vizitatorii ei, cu dovezi din Coran și Sunna.

Autor: ʿAbd al-Muḥsin ibn Ḥamad al-ʿAbbād al-Badr

Traducere în limba română

Institutul Tawhid

INSTITUTUL TAWHID

tawhid.ro